

Februari 2010

1

UITGAVE VAN HET BISDOM HAARLEM - AMSTERDAM

SamenKerk

VASTENNACHT:

Bewustwording en zelfreflectie

pagina 4

SOCIALE LEER R.-K. Kerk:

De arbeid is er voor de mens

pagina 8

De verleiding van de afleiding

Inhoud:

Van de redactie	3
Vastennacht: bewustwording en zelfreflectie	4
Over de kredietcrisis en het verloren paradijs	6
Sociale leer van de kerk: arbeid is er voor de mens	8
Het leven als geestelijk avontuur	10
Aan de Zaan	12
Van Onderop	14
De vastentijd als periode van loslaten	16
Vermeldenswaard	17
Veertig dagen vol van wachten	18
'n Beetje Crypto	21
Geboekt	22
Impulsdag: geestkracht ontvangen en doorgeven	24
Koran en schoonheid	25
Jongerenpagina's	26
Jubilea	28
Vermeldenswaard	29
Personalia	31
Onbekende geschiedenis	32

Bij de voorplaat:

De verzoeking van de heilige Antonius door Jeroen Bosch (circa 1500).

Samen Kerk is het informatieblad binnen het Bisdom Haarlem - Amsterdam en verschijnt tienmaal per jaar nummer 1 jaargang nr. 35

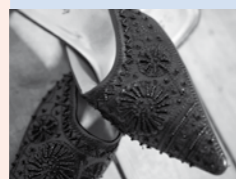
Verantwoordelijke redactie:

Margot de Zeeuw,
Wim Peeters, hoofdredacteur
Eugène Brussee
Thom Breukel

Redactieadres:

Samen Kerk
Postbus 1053,
2001 BB Haarlem
Telefoon: (023) 511 26 60

Bewustwording en zelfreflectie 4

Ik heb, dus ik ben... 6

De arbeid is er voor de mens 8

De vastentijd als periode van loslaten 16

Geestkracht ontvangen en doorgeven 24

Koran en schoonheid 25

Taizé in Poznan 26

colofon

Faxnummer: (023) 511 26 59

Giro 43509

E-mail: samenkerk@bisdomhaarlem.nl

Internet: www.bisdomhaarlem.nl

Medewerkers:

Marcel Poorthuis (Parels uit de Schattengrot)

Ko Schuurmans (Bijbel en liturgie)

Hein-Jan van Ogtrop (Kerkengek)

Floor Twisk (Onbekende Geschiedenis)

Stefan en Lisette van Aken (Huwelijk en Gezin)

Eleonora Hoekstra-Ros (Van Onderop)

Abonnementenprijs:

€ 25,00 per jaar; buitenland: € 32,50 per jaar

Abonnementenadministratie: (023) 511 26 40

Advertenties:

ACTA Uitgeversorganisatie

Postbus 7160

6050 AD Maasbracht

Telefoon: (0475) 463 465

E-mail: info@actautgevers.nl

Vormgeving/technische realisatie:

Novente vormgevers, Barneveld

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden overgenomen. Van sommige teksten en illustraties is de herkomst niet te achterhalen. Verantwoordelijken kunnen reageren via bovenstaand adres.

De verleiding van de afleiding

"Nader tot U, mijn God" speelde de kapel van de Titanic, het onzinkbaar geachte schip, volgens de overlevering, terwijl de oceanreus langzaam zonk.

Het beeld van de chique, feestende meute die plotseling de dood in de ogen ziet is niet nieuw. Beroemd is het verhaal van koning Belsassar van Babel, die met duizend edelen feestte, en dronk uit het heilig vaatwerk, dat uit de tempel van Jeruzalem was geroofd. Een hand op de muur schreef "mene tekel", woorden die de profeet Daniël verklaarde als een doodvonnis en: "diezelfde nacht werd Belsassar, koning van de Chaldeeën, vermoord" (Dan.5,30).

We kennen het optreden van Nero, de Romeinse keizer, die zich als zanger liet viëren, en van wie men vertelde dat hij de oude binnenstad van Rome in brand had laten steken om zijn plan van een nieuwe 'Nero-stad', Neropolis, tot uitvoering te kunnen brengen. Hij feestte op de lijken van vermoorde christenen, liet zelf zijn hele familie uitroeien uit angst voor de dood, maar kon die niet ontlopen.

En we zien het in onze eigen tijd, de rusteloze zoektocht naar afleiding, de welhaast panische angst voor stilte en bezinning.

Dan is het goed om te kijken naar het schilderij van Hieronymus van Aken, beter bekend als Jeroen Bosch, die ons Antonius de Kluizenaar toont, verzonken in bezinning, terwijl alles om hem heen nodigt tot afleiding.

Mogen we dan niet genieten, in dit carnavalsweekend, van het goede van de aarde? Natuurlijk wel, alleen de volgorde is precies omgekeerd aan wat Christus ons leert: zoek eerst het Rijk Gods, en al het andere valt je dan toe.

Met de veertigdagentijd, de grote vasten, voor de boeg besteedt *Samen Kerk* aandacht aan... aandacht. Niet voor niets heeft het Duitse *Andacht* de betekenis gekregen van: bezinning, aanbidding. Als wij ons richten op wat echt belangrijk is, dan krijgen we al het andere er zo maar bij.

Redactie

De verleiding van de afleiding

Nikki Schuffelen (22) maakt deel uit van de jongerenorganisatie 'Kan 't ff' van de gezamenlijke parochie van Kortenhoef, Ankeveen en Nederhorst ten Berg. Vorig jaar startte Kan 't ff met de eerste vastennacht. Die stond in het teken van een inzamelingsactie voor het Indonesische eiland Flores. Nikki wist toen met haar medevasters 2561,35 euro op te halen in haar parochie. "En dat is best wel veel", zegt ze niet zonder trots.

Vastennacht: "Je bent er de hele nacht voor elkaar"

Bewustwording en zelfreflectie

"Ik zie vasten als een bewustwording", zegt Nikki Schuffelen, "dat je nadenkt over wat je allemaal echt nodig hebt en dat je je bewust wordt van hetgeen je allemaal al hebt". Voor de net afgestudeerde bedrijfswkundige is vasten echter niet alleen zelfreflectie: door jezelf dingen te ontzeggen maak je ook ruimte om na te denken over de noden van een ander. "Vandaar dat wij bij onze vastennacht ook altijd een sponsoractie houden. Die is om geld op te halen voor een goed doel."

Parochianen kunnen de jongeren in hun vastennacht sponsoren, voor de hele nacht of per uur. "We hebben natuurlijk onze ouders, familie en kennissen aangespoord daaraan mee te doen", aldus Nikki, maar ook tijdens de zondagsmis werd er een oproep gedaan om de jongeren te sponsoren. "Dan merk je dat het idee wel goed valt, want na de mis

komt iedereen al op je af". Thema dit jaar is *Delen door te bouwen*. En met het geld dat wordt opgehaald wordt een van de leden, Chrissie Montanus, deze zomer op pad gestuurd naar Mozambique om daar in de stad Maputo te helpen met de bouw van een school en een dagopvang.

Hongerdoek

Tijdens de vastennacht zelf wordt de jongerengroep (vorig jaar bestaand uit 32 jongeren) opgesplitst in tweeën. Een groep die nog te jong is om de hele nacht door te halen, mag meedoen tot 12 uur. Dan gaat die groep naar huis en blijft de groep van 16 jaar en ouder over. "Vorig jaar hebben we toen een hongerdoek gemaakt met zijn allen".

"Dit jaar beginnen we met een jongerenviering in Ankeveen. Daarna wandelen we hier naar Kortenhoef

en hopen onderweg nog even bij een boer te kunnen pauzeren waar het thema aan de orde komt". Eenmaal in de kerk in Kortenhoef aangekomen vertelt Chrissie wat meer over het doel van de sponsoractie. Na een quiz volgt het gebed onder leiding van diaken Ryan Keetelaar (55) "waarna we de uren aftellen tot de volgende ochtend", lacht Nikki. "Na 12 uur 's nachts voel je wel een bepaald soort rust over je neerdalen. Je bent wel in je hoofd sterk bezig met het thema, je hebt het daarover ook met de anderen en vorig jaar merkte ik dat de anderen en ik daar ook door begeesterd werden. Iedereen raakt dan enthousiast". Dat vindt Nikki ook een van de meest belangrijke kenmerken van de vastennacht. Je hebt de hele nacht de tijd om naar elkaar te luisteren, je bent er de hele nacht voor elkaar. "We spelen dit jaar een kaartspel met symbolen. Dan moet je uitleggen hoe jij je geloof ziet en welke

foto's of symbolen bij je vindt passen". Dat enthousiasme werkt wel aanstekelijk, denkt ze. "Oudere parochianen vinden het leuk zoals wij met elkaar en het geloof omgaan".

Om acht uur 's ochtends sluit diaken Keetelaar af met een gebed in een koude kerk. "Dan besef je dat het niet altijd gemakkelijk hoeft te zijn". Een vastomlijnd doel in de vorm van een bedrag heeft Nikki niet voor ogen. "Ik hoef geen 2500 euro op te halen, net zoals vorig jaar. Je best doen, dat is wat telt."

Wie meer informatie wil over de vastennacht in Kortenhoef kan een mailtje sturen naar de website van Kan 't ff : kanjongerengroep@live.nl

Interview: Melchior Verberne

De verleiding van de afleiding

De kranten stonden de afgelopen tijd bol van kredietcrisis, risicovolle hypotheek, omgevallen banken, torenhoge bonussen en de blinde ambitie en hebzucht van de financiële sector. Bankiers werden het mikpunt van collectieve woede en veel mensen kregen direct of indirect te maken met ontslagen. Margot de Zeeuw vraagt zich echter af of de crisis alleen de financiële sector is aan te rekenen.

Over de kredietcrisis en het verloren paradijs

Ik heb, dus ik ben...

Voor sommige deskundigen zat de kredietcrisis er al een tijdje aan te komen, maar de meeste waarschuwingen werden stelselmatig weggewuifd. Journalist Willem Middelkoop vatte de situatie bijvoorbeeld al in 2007 helder samen in zijn boek *'Als de dollar valt'*. Hij schreef daarin dat het niet de vraag was óf het financiële systeem zou instorten, maar wanneer dat zou gebeuren. Nog geen jaar later kreeg hij gelijk. Middelkoop was overigens niet de enige die waarschuwde voor de gevaarlijke situatie, maar zoals hij schrijft in zijn tweede boek *'Overleef de kredietcrisis'*: "De meesten van hen kregen geen podium in de media; en de financiële wereld koos er *en bloc* voor niet naar hen te luisteren en hen zelfs te ridiculiseren."

Geld

Het voert in dit verband te ver om in te gaan op de technische oorzaken van de crisis. Voor wie daarover

meer wil lezen, zijn de boeken van Middelkoop een zeer toegankelijke aanrader. Ik ben eigenlijk meer geïnteresseerd in een ander aspect. We wijzen collectief naar hebzuchtige bankiers en inhalige topmannen en wassen onze eigen handen in onschuld. Natuurlijk is de financiële sector niet vrij te pleiten, natuurlijk zijn er onverantwoorde risico's genomen en natuurlijk is het grote publiek willens en wetens zo dom mogelijk gehouden. Maar aan de andere wilden wij ook allemaal ons huis zo duur mogelijk verkopen, zodat we een groter huis konden kopen. De nodige mensen hadden hun spaartegoeden bij Ice Save ondergebracht, omdat ze daar een hogere rente ontvingen en dus meer konden verdienen aan hun geld. En de grote kledinginzamelacties merken duidelijk het succes van Marktplaats, waar we onze oude kleding liever te gelde maken dan het te schenken aan een goed doel.

Ook wij zijn – op onze manier en binnen onze mogelijkheden – bezig om zoveel mogelijk 'geldelijk gewin' te bereiken. De een misschien wat meer dan de ander, maar toch: we willen allemaal ons graantje meepikken. Gezinnen met één auto zijn in onze wijk bijvoorbeeld ver in de minderheid, huishoudens met ouderwetse, dikke televisies ook en ik ken niemand meer die nog foto's maakt met fotorolletjes... De keerzijde is: we moeten wel over op de digitale fotoestellen, want fotorolletjes worden niet meer gemaakt. Wie geen internet heeft, zal steeds moeilijker zijn bankzaken kunnen regelen. En de verwarmingsmonteur maande mij onlangs met klem dat het nu toch echt tijd werd voor een nieuwe ketel. Hoewel het 'trouwe oudje' ons nog nooit in de steek heeft gelaten, kan hij ons niet beloven dat de onderdelen nog leverbaar zijn.

De paradox van schaarste en overvloed

Het lijkt wel alsof hoe rijker we zijn, hoe meer we nodig hebben. En we merken allemaal hoe moeilijk het is je hieraan te onttrekken. Econoom Arnold Heertje signaleerde het al in NRC Handelsblad in 2002: "Omdat de welvaart is toegenomen, zijn de begeerten opgewekt. .. De inkomens blijven voortdurend stijgen, maar de tevredenheid van de bevolking neemt niet toe." Rutger Claassen noemt dit in zijn boek *"Het eeuwig tekort"* de paradox van schaarste en overvloed: "Hoe meer we bezitten, hoe meer de balans tussen onze behoeften en onze middelen verstoord raakt," schrijft hij.

Claassen toont in zijn boek mooi aan dat 'begeerte' inherent aan de mens is. We willen ons ontwikkelen, onze talenten benutten, we willen een zinvol bestaan leiden en we willen 'ertoe doen'. Dat zijn motivaties die vanuit de mens zelf komen. Aan de andere kant zijn wij sociale wezens. We functioneren in groepen en ontlene een groot deel van onze identiteit aan de groep. En ook binnen die groep willen we 'ertoe doen'. We willen onszelf dus ontplooiën, maar kijken tegelijkertijd naar de buurman, want we willen op z'n minst net zo interessant en belangrijk zijn als hij. Was in de vroegere standenmaatschappij duidelijk wie en wat je was, nu hebben we onze identiteit en ons 'aanzien' in eigen hand. En wat maakt meer duidelijk aan onszelf en onze omgeving dat we belangrijk en onmisbaar zijn dan geld, een mooi, groot huis en een dure auto? Claassen stelt zelfs dat het deze behoefte aan erkenning is, die ten grondslag ligt aan de algemene schaarste: "Onze verlangens blijken in veel gevallen niets anders dan de concrete uitdrukking van de fundamentele wens om een eigen identiteit te creëren, een eigen 'lifestyle' of levensgevoel. .. Uniek zijn is het dwingende gebod van een tijd waarin zelfontplooiing en vrijheid aanbeden worden."

Gouden kooi

En nu? Komen we ooit nog uit deze zelf geschapen gouden kooi? Claassen refereert aan Adam en Eva. Hij constateert dat zelfs in de overvloed van het paradijs de menselijke begeerte nog niet was bevredigd: "Het is hun begeerte, de allerhoogste begeerte, om door kennis te verwerven van goed en kwaad gelijk te worden aan God, die de zondeval inzette. Zien we hen als symbool voor de mens, dan kunnen we zeggen: schaarste is het directe en onontkoombare gevolg van ons eigen verlangen naar meer dan ons toekomst."

Zelfs aan de overvloed van het paradijs en de liefdevolle nabijheid van God had de mens niet genoeg...

De schaarste zit dus in de mens, niet in de wereld die wij kregen. Geld, auto's en huizen zijn onze middelen om te voldoen aan een diepe, menselijke begeerte: de wens gezien en erkend te worden, de behoefte om 'zinvol' te zijn. We voelen ons uiteindelijk intens alleen en ongezien in dit grote, koude, onkenbare universum. Pijnlijk is het te constateren dat we deze leegte zelfs al voelden in de overvloed van het paradijs en in de liefdevolle nabijheid van God. Johan Schaberg legde de vinger op de zere plek in zijn column *'De beloningen zijn niet aanzienlijk genoeg'* (NRC Handelsblad (15/16 augustus 2009)). Hij memoreert er de overleden bankier jhr. Mr. S.E. Beelaerts van Blokland: "Hij hoefde niet te hebben om te zijn, want hij wist al wie hij was." ■

MdZ

Leestips

Hierbij de boeken waarop dit artikel is gebaseerd. Er is natuurlijk veel geschreven de afgelopen maanden over dit onderwerp, maar ik denk dat deze boeken een goede start vormen voor wie zich wil inlezen.

Willem Middelkoop, *Als de dollar valt - Wat bankiers en politici u niet vertellen over geld en de kredietcrisis*. Nieuw Amsterdam, 2007/2008, ISBN 978-90-468-0401-8, € 17,50

Willem Middelkoop, *Overleef de kredietcrisis*. Nieuw Amsterdam, 2009, ISBN 978-90-468-0618-0, € 17,50

Jeroen Smit, *De prooi. Blinde trots breekt ABN AMRO*. Amsterdam, 2009, ISBN 978-90-446-1312-4, € 19,95

Rutger Claassen, *Het eeuwig tekort. Een filosofie van de schaarste*. Amsterdam, 2006, ISBN 90-263-1842-1, € 14,95

De verleiding van de afleiding

In de Sociale Leer van de katholieke Kerk staat de mens centraal, ook als het om arbeid gaat. Philip Weijers, permanent diaken van ons bisdom, wijdde zijn eindschrijft aan de sociale leer van de kerk. Hij besteedde in het bijzonder aandacht aan de arbeid tot en met de recent verschenen encycliek *Caritas in Veritate* van paus Benedictus XVI.

Paus Leo XIII legde de basis voor de sociale leer van de kerk met de encycliek *Rerum Novarum*.

Sociale leer van de R.-K. Kerk:

De arbeid is er voor de mens

De basis voor de sociale leer van de Rooms-Katholieke Kerk is in 1891 gelegd met de encycliek *Rerum Novarum* ('over de nieuwe dingen') van paus Leo XIII. De encycliek was een felle reactie op de schrijnende toestand onder de arbeiders. De encycliek brak een lans voor de rechten van de arbeiders door concrete kaders vanuit de christelijke moraal te omschrijven. Met uitgangspunten als een rechtvaardig loon, recht op eigendom en solidariteit met de zwakkeren werd de sociale leer concreet geformuleerd. Daarbij werd ook gepleit voor het recht op vorming van vakbonden, wat ongekende veranderingen in de arbeidersverhoudingen te weeg bracht.

Principes

De katholieke sociale leer heeft zijn grondslag in de katholieke visie op de mens, de gemeenschap en de onderlinge verhoudingen en kent drie kernbegrippen. Het begrip 'personaliteit' beziet de mens in zijn concrete situatie en de waardigheid die hem door God gegeven is. De waardigheid van de mens houdt in dat de mens in alles het fundament en het doel is. 'Solidariteit' wijst op het gegeven dat mensen op elkaar aangewezen zijn. Juist in de onderlinge relaties komen de talenten van de individuele mens tot volle ontplooiing. Het begrip 'subsidiariteit' komt voort uit de waardigheid van de mens. Iedere mens is voor zijn bestaan allereerst zelf verantwoordelijk. Waar dat (deels) onmogelijk is, mag gerekend worden op aanvullende voorzieningen van de overheid. Maar het is ook diezelfde staat die terughoudend moet zijn en de individualiteit van iedere

mens moet waarborgen. Deze principes worden door paus Benedictus XVI in zijn sociale encycliek *Caritas in Veritate* nog eens genoemd.

Rerum Novarum gaf de contouren weer van een sociale katholieke leer en benoemde concrete situaties. Naast kritiek op het heersende liberalisme en het opkomende socialisme, wees de paus op de verantwoordelijkheid van de katholieken. Latere encyclieken gingen in op actuele ontwikkelingen. Zo verzette *Quadragesimo Anno* zich tegen de dictatuur van de markt, maar was ook kritisch op de plan economie. *Mater et Magistra* van Johannes XXIII plaatste de menselijke waardigheid als het meest fundamentele beginsel van de sociale leer. Participatie van de werknemers had hier zijn oorsprong. *Populorum Progressio* uit 1967 van paus Paulus VI onderstreepte het belang van de menselijke ontwikkeling en verzette zich tegen de eenzijdige nadruk op economische doelstellingen. Paus Johannes Paulus II weet in zijn encycliek *Sollicitudo Rei Socialis* uit 1987 de gebreken van een rechtvaardige samenleving aan de "zondige structuren". Deze visie werd alom als een doorbraak ervaren, omdat zij de persoonlijke zonde in verband bracht met de aantasting van de samenleving.

De arbeid

Honderd jaar na *Rerum Novarum* werd met de sociale encycliek *Centesimus Annus* de waardigheid van de mens in de arbeid als maatgevend gesteld. De arbeid vormt een fundamentele dimensie van het leven van de mens op aarde, aldus Johannes

Globalisatie

Paus Benedictus stelt dat globalisatie in wezen niet verkeerd is. Globalisering biedt volgens hem noodzakelijke economische kansen die juist de opkomende economieën tot voordeel kunnen zijn. Maar de paus wijst ook op mogelijke eenzijdige benaderingen die zowel de oude als de nieuwe economieën kunnen schaden. De paus hanteert het begrip van "logica van het geven" dat zorg draagt voor evenwicht tussen alle betrokkenen door de zorg voor sociale gelijkheid in een globaliserende economie.

De westerse economische orde geeft een grote rol aan het private initiatief. De afgelopen decennia, in de opbouw na de Tweede Wereldoorlog, heeft dit zich bewezen als een positieve bijdrage aan de ontwikkeling van een welvarende samenleving. Nu de economie minder goed draait neemt de roep toe voor meer vrijheid in het economisch handelen. De mens dreigt andermaal op de tweede plaats te komen. De vrijheid en ontplooiing van het individu worden ondergeschikt gemaakt aan de belangen van enkelen in plaats van de gemeenschap

Paulus II. Het nemen van verantwoordelijkheid, het uitoefenen van vakmanschap, de liefde voor het vak, de bijdrage aan de samenleving en de naasten, dat alles beantwoordt aan de diepere zingeving van de mens. De arbeid is een activiteit die begint bij de mens en de mens als doel heeft. In plaats van een ondergeschikte plaats van de mens aan een louter op economische overwegingen gedreven maatschappij, moet de arbeid in haar wezen beschouwd worden als een activiteit die primair gericht is op de mens en tot vruchtbaarheid van de gemeenschap. De paus gaf aan dat het maken van een bepaalde winst rechtmatig is vanwege de economische functie ervan. Maar tegelijkertijd gaf de paus ook aan dat de mens in alles de eerste plaats heeft. Recht op vrijheid in economisch handelen, gaat hand in hand met de plicht om er verantwoordelijk mee om te gaan.

Caritas in Veritate van paus Benedictus XVI doet soortgelijk een oproep voor een herontdekking van de fundamentele waarden. De basis voor een gezonde en rechtvaardige economie wordt gerelateerd aan "het ethische fundament van verantwoor-

"De arbeid vormt een fundamentele dimensie van het leven van de mens op aarde" (Laborem Exercens, Johannes Paulus II)

delijkheid tegenover God en de mens als schepsel van God". Sociale principes zijn van toepassing op elk vorm van economisch handelen. Alleen dan is er sprake van wederzijds vertrouwen en van een wezenlijke bijdrage aan een rechtvaardige samenleving. De encycliek wijst op de primaire positie van de mens in de economie ten opzichte van het kapitaal. De economie is dienstbaar aan de mens en niet andersom. Daaruit volgt dat naast investeerders ook de werknemers belanghebbenden zijn. In het vervolg op *Rerum Novarum* wordt dan ook de rol van de vakbonden in deze encycliek hernieuwd.

als geheel. Bescherming van de arbeid op lokaal en internationaal niveau, aandacht voor her- en omscholing zijn van groot belang voor het welzijn van de gemeenschap. In dit alles stelt de sociale leer van de Kerk de mens, als evenbeeld van God, centraal. Zijn onaantastbare waardigheid is het leidende criterium. De arbeid is er voor de mens en niet andersom. ■

ing. Philip Weijers
Permanent diaken
Bestuurslid CSLK

CSLK

Op 5 mei 2008 heeft bisschop Jozef Punt het "Centrum voor de sociale leer van de Kerk" opgericht. Dit centrum, gevestigd in het centrum voor kerkelijke opleidingen 'De Tiltenberg', heeft tot doel het bestuderen, verdiepen en verbreiden van de sociale leer van de Rooms-Katholieke Kerk. Daarmee beoogt zij een bijdrage te leveren aan de opbouw van een meer rechtvaardige samenleving in Nederland en daarbuiten. Hier toe organiseert het Centrum lezingen, studiedagen, cursussen, gesprekken en symposia. Meer informatie op www.cslk.nl

Het leven als geestelijk avontuur

De Blijde Boodschap tilt de toekomst van de mensheid en van iedere mens afzonderlijk in een nieuw en groter perspectief. Te vaak meten we toekomst alleen af aan uiterlijke dingen als klimaat, economie, politieke en sociale ontwikkelingen, of aan gezondheid, carrière en financiële zekerheid. En dat alles is belangrijk, maar het is slechts de halve waarheid. Er is een andere, geestelijke dimensie. Juist deze tijd nodigt ons uit om op een andere manier naar het leven en naar de wereld te kijken. Om te kijken met de ogen van het geloof, met de ogen van God. Het eerste wat je dan ziet is dat het leven zoveel grootser is dan ons in de huidige cultuur van 'brood en spelen' vaak wordt voorgespiegeld. Het leven van iedere mens is een geestelijke reis, waarbij de ontdekkingstocht van Columbus en Marco Polo verbleken. De geschiedenis van de mensheid is een kosmisch avontuur, met vergezichten en visioenen, die onze stoutste dromen overtreffen, maar ook met evenzo grote gevaren en beproevingen. Als dat grootse visioen van God en eeuwig leven in de hoofden en harten van teveel mensen verbleekt, dan pas is de wereld echt in gevaar. "Waar het visioen verdwijnt, verwildert het volk", schreef ooit een groot filosoof. Juist dat grootse perspectief opent onze ogen voor de onaantastbare waardigheid van iedere mens, geeft kracht om doelen na te streven die het hier en nu overstijgen, om lijden en beproeving een plaats te geven, en eigenbelang ondergeschikt te maken aan het belang van anderen. Ik leg hier zozeer de nadruk op omdat anders dat hele grandioze plan van God met de mens, waar het in het geloof over gaat, verschrompelt tot zoetig sprookje of een spiritueel sausje over ons leven.

Dat doet geen recht aan God en ook niet aan onszelf. Dan kan ik goed begrijpen dat godsdienst voor veel mensen smakeloos wordt en onbelangrijk voor je leven.

Licht in de duisternis

De Bijbel schildert ons op vele plaatsen hoe de hemel voor mensen openbreekt. Abraham, Mozes en de profeten worden door God geraakt. Maria spreekt met de Aartsengel Gabriël. De wijzen zien een ster. De herders krijgen een fascinerende boodschap: "Heden is u een Redder geboren, Christus de Heer, in de stad van David...". De waarheid wordt

hen gebracht, niet als ingewikkelde theorie, maar als tastbaar feit, dat niet alleen het hoofd, maar vooral het hart raakt. Het heelal is niet leeg en koud, zonder mededogen, zin en doel. Er is een geestelijke wereld, er zijn engelen... God bestaat en reikt ons in dit Kind de hand. In Christus, Zijn menswording, dood en Opstanding, heeft God Zijn liefde voor de mens bezegeld en hem zijn ultieme waardigheid gegeven. Door Hem is er vergeving en verzoening voor iedere schuld. Door Hem is er leven door de dood heen. Door Hem is er hoop in alle hopeloosheid. Het mag ons vreugde geven, ja doen jubelen. Met dat besef begint elke vernieuwing van leven. Als dat een levende realiteit wordt in je hart, je hoofd en je leven, dan verandert alles. Dan weet je je geborgen in God, intens verbonden met Christus en Maria, omringd door engelen en heiligen. Dan zie je de wereld met andere ogen. Als een plaats die ons gegeven is om tot een huis te maken waar alle mensen in waardigheid kunnen wonen, waar allen kunnen groeien, en de volheid van hun menszijn bereiken, een volheid die over de grenzen van de dood heen reikt. Ik heb dat moment van ommekeer heel sterk in m'n eigen leven ervaren. Ik heb het al meer verteld. Na een lange periode van zoeken, van spirituele experimenten en vage theorieën over energie en kosmos, was er ineens dat moment van ontmoeting met de levende en opgestane Heer, en toen in enkele dagen de terugkeer naar God, naar geloof en Kerk. Maar er zijn veel indrukwekkender ervaringen van mensen voor wie de hemel openbrak. Ze worden altijd gegeven opdat ook anderen zich eraan kunnen optrekken, en gesterkt worden in hun geloof.

Een mystieke ervaring

Kortgeleden las ik het verhaal van de Italiaan Bruno Cornacchiola. Het was 1947. Bruno had als legionair in Spanje gevochten, en was daar van zijn katholieke geloof afgevallen. Meer nog, in woord en geschrift bestreed hij nu de Kerk waar hij maar kon. Vooral Maria en de Mariaverering moesten het ontgelden. Op een dag wandelt hij met zijn drie kleine kinderen in het rustieke Tre Fontane in het Zuiden van Rome, de plaats waar de apostel Paulus ooit is onthoofd. De kinderen spelen met een bal. De bal rolt in een grot. De vierjarige Gianfranco rent er achteraan,

maar komt niet meer terug. Bezorgd snelt Bruno de grot in. Daar ziet hij tot zijn verbijstering de kleine geknielde en met gevouwen harden naar boven kijkend, prevelend: "Bella Signora... bella Signora" (schone Vrouwe). Bruno ziet niets en roept de andere kinderen. Ook dezen vallen prompt op de knieën en staren verrukt voor zich uit. Bruno schudt ze door elkaar, maar zonder succes. Dan voelt hij alsof er een band voor zijn ogen wordt weggehaald. Ineens is alles wonderlijk licht. In dat licht ziet hij een vrouwelijke gestalte, een oosterse schoonheid van ongekende liefalligheid. Ze draagt een wit kleed met roze gordel. Vanaf het hoofd een groene sluier. De blote voeten rusten op een mergelblok. Dan begint ze te spreken: "Ik ben de Maagd van de Openbaring. Bruno, je hebt me vervolgd. Nu is het genoeg. Keer terug in de schapestal van de Heer...". Ze zegt nog veel meer en geeft hem een teken van echtheid. Vanaf die dag is Bruno volledig veranderd. Zoals Paulus wordt hij van vervolger tot krachtig getuige van Christus en Maria, maar ook van de Kerk. Ondanks menselijke zwakheid, getuigt hij, blijft zij toch de Bruid van Christus. Bij de grot spijkt hij een brief over zijn ervaring, die eindigt met de oproep: "Bemin Maria, zij is onze goede Moeder. Bemin de Kerk en haar kinderen. Zij is de mantel die ons bedekt als de wereld een hel begint te worden. Bidt veel en vlucht de zonden van het vlees..."

Bekering en belofte

Het geloof geeft ons een grandioos eeuwig perspectief, het geeft innerlijke vrede, hoop in alle hopeloosheid, maar vraagt ook verandering van leven. "Bekeert u dus en hebt berouw", zegt de Schrift, "opdat uw zonden worden uitgewist en er van de Heer uit tijden van verkwikking moge komen...." "Je leven wordt licht en sterk door bekering. De wereld wordt gered alleen door ommekeer. Als Gods Wil en het visioen van eeuwig leven weer richtsnoer van ons leven worden, dan komen er geestelijke krachten vrij en zal de wereld veranderen! De confrontatie met onszelf vraagt misschien moed, maar hoeft ons nooit bang te maken. Wie of wat je ook bent, hoe je leven ook gelopen is, vandaag wordt je verlossing en vergeving aangeboden. Christus is geboren om "Zijn volk te verlossen uit hun zonden", staat er geschreven. Zijn liefde is onvoorwaardelijk en onmeetbaar. Zijn barmhartigheid diep als de zee. Zijn beloften duizelingwekkend. Moge dat ons hoop geven in deze dagen. Moge Hij als Redder aanvaard worden, ook in deze moderne wereld. Moge Maria, onze hemelse Moeder, over ons waken op onze levensreis naar het hemels Vaderland, het Koninkrijk Gods. ■

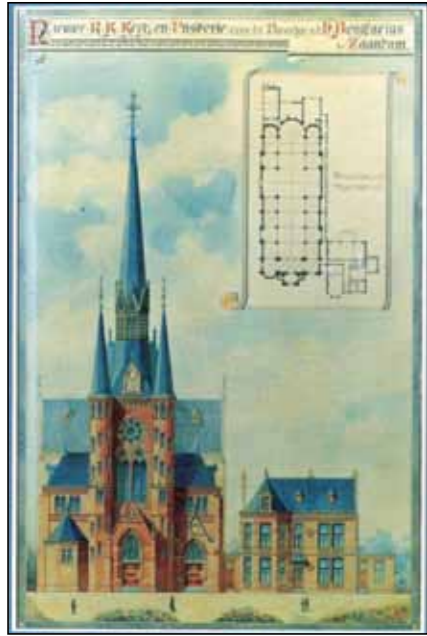
Bisschop Jozef Marianus Punt

Uit de kroniek en de agenda

- De bisschop en hulpbisschop namen op **12 januari** deel aan de Bisschoppenconferentie in Utrecht.
- Op woensdag **13 januari** had de bisschop in Haarlem overleg met Week voor de Nederlandse Missionaris.
- De Soedanese bisschop mgr. Daniël Adwok Kur, hulpbisschop van Khar-toem, bezocht mgr. Punt op donderdag **14 februari**.
- Met enkele collega-bisschoppen voerde mgr. Punt maandag **18 januari** overleg met een delegatie van de Tweede-Kamerfractie van het CDA in Den Haag.
- Op dinsdag **19 januari** overlegde bisschop met het pastorale team van Beverwijk.
- Op woensdag **20 januari** maakte de bisschop in het bisschopshuis kennis met de nieuwe verantwoordelijken van Focolare-Nederland.

- Op donderdag **21 januari** ontvingen bisschop en hulpbisschop de Dekensvergadering.
- Op vrijdag **22 januari** was de bisschop in Hilversum i.v.m. opnamen voor het tv- en radioprogramma "Door de wereld" (E0).
- Op zaterdag **23 januari** nam de bisschop deel aan de Impulsdag Catechese in Amsterdam.
- Woensdag **27 januari** had de bisschop een bespreking met leden van de Sint Petrusbroederschap (H.Agneskerk Amsterdam).
- Op vrijdag **29 januari** was de bisschop gastheer en hoofdspreker bij de jubileumviering van de Vastenactie in Den Bosch.
- Op maandag **1 februari** vierden bisschop en hulpbisschop het koperen jubileum van het Grootseminarie in Vogelenzang.

- Op dinsdag **2 februari** vergaderde de Priesterraad van het bisdom, met bisschop en hulpbisschop, in Heiloo. Daarbij ontving schrijver Hein Jan Van Ogtrop uit handen van de bisschop het eerste exemplaar van het jubileumboek "Hij wil bij ons wonen".
- Op donderdag **4 februari** was de bisschop bij het periodieke overleg met het bisdom Rotterdam.
- Op dinsdag **9 februari** vergaderden bisschop en hulpbisschop met de collega's in Utrecht.
- Op zaterdag **13 februari** zullen bisschop en hulpbisschop concelebreren bij de wijdingsplechtigheid van de twee nieuwe hulpbisschoppen in Utrecht.
- Op woensdag **17 februari** heeft de bisschop een ontmoeting met vertegenwoordigers van verschillende orthodoxe en oriëntaalse kerken.

De bedoeling van deze serie artikelen is aandacht te besteden aan de verbeelding van de Bijbel (met name van het Oude Testament) in de kerkelijke architectuur. We behandelden al menige kerk in binnen- en buitenland. Ook in ons eigen bisdom zijn interessante kerken: de uwe? Is er ooit een boekje over verschenen? We zijn geïnteresseerd. We kregen een reactie uit Zaandam, waar een gaaf kerkelijk complex aanwezig is.

Aan de Zaan

Een dorp genaamd 'Saenden', gelegen op de westoever van de Zaan, ten zuiden van waar nu de Hogendijk loopt, werd in 1155 door de Westfriezen verwoest en daarna niet meer opgebouwd. Een nieuwe nederzetting ontstond vervolgens op de oostoever, bij de dam die hier vermoedelijk in de 13^e eeuw in de rivier werd aangelegd. Een kapel aan de oostzijde van de dam wordt voor het eerst vermeld in 1411. Al gauw ontwikkelde zich ook een bewoningskern ten westen van de dam en sindsdien wordt gesproken van de Oostzijde en de Westzijde. De Westzijde kreeg overigens pas in 1640 de beschikking over een eigen kerk, de zogenoemde 'Bullekerk'. Het christendom was al veel vroeger in deze streken aanwezig. Al in 885 is er sprake van een kleine katholieke kern in Assendelft. In Oostzaan was er reeds in 900 een tamelijk bloeiende katholieke parochie – met 1300 communicanten – gewijd aan de heilige Catharina. Mensen uit Oostzaandam en 't Kalf werden geacht daar hun kerkelijke plichten te vervullen.

Na de reformatie

We slaan een stuk geschiedenis over en stuiten dan in 1695 op de bouw van een katholieke kerk door pastoor Johannes van Rijssen aan het Papenpad dat een te klein geworden bouwsel moest vervangen. Het is toegewijd aan de H. Maria Magdalena en bevat een fraaie inventaris, een altaarretabel, preekstoel en tabernakel uit de tijd kort voor de bouw. Het orgeltje kwam later uit een Amsterdamse schuilkerk. De kerk is nu in handen van de Oud Katholieken. In 1724 was er een scheuring tussen de aan Rome getrouwe katholieken en de 'Bisschoppelijke

Clerezie', het zogenoemde Utrechts Schisma. Als gevolg daarvan werd de gebruiksvergunning door de Rooms Katholieken ongeldig gemaakt en moesten de Pausgezinde katholieken, hoe vreemd het ook klinkt, het Papenpad verlaten. Ze zochten hun toevlucht bij de Maria Magdalenaparochie van 't Kalf. Ruim vijftig jaar trokken de ruim 800 Rooms Katholieken door de velden naar de kerk aan het Haaldersbroek. Een protestantse staatsambtenaar van protestantse huize hielp zijn katholieke buurman bij het indienen van een verzoekschrift om weer een eigen kerk in Zaandam te mogen bouwen. Op 23 september 1784 werd die toestemming verleend. Men ging een 'Roomsch kerkhuys' bouwen op de plaats waar voorheen burgemeester Klaas van Petten woonde aan de Bloemgracht. De overheid bepaalde dat de kerktijden om kwart voor acht konden beginnen, maar om tien uur moest men stoppen. Op 14 november 1784, de zondag van kermis, werd in een naburige loods een dankdienst gehouden.

Op 22 november 1785 werd de nieuwe stenen kerk ingezegend en aan Bonifatius toegewijd. Financieel was het geen vetpot. De contacten met de buurt waren goed. Dat leidt ik tenminste af uit het feit dat een pastoor (Kosters) in 1822 werd begraven in de Protestantse kerk van Oostzaandam. In 1835 was er wat meer geld en vond een ingrijpende verbouwing plaats. Er ontstond een langwerpige schoenendoosvormig bouwsel met een sierlijke voorgevel, een echte kerk. In 1878 stortte het plafond na blikseminslag in. Men greep de reparatie aan om een nieuw orgel te laten bouwen door de firma IJpma. Toen

de parochie in 1885 het 100-jarig bestaan vierde waren er 1300 parochianen, 890 communicanten, 51 dopelingen en 13 overledenen. Tevens werd er een fonds opgericht om de bouw van een grotere nieuwe kerk mogelijk te maken.

De huidige kerk

Op 3 november 1898 vond de aanbesteding plaats. In 1899 werden de fundamenten gezegend en reeds op 21 mei 1900 werd de nieuwe luidklok omhoog gehesen. Deze grote St. Bonifatiuskerk aan de Oostzijde is een neogotische bakstenen kruisbasiliek, in 1900 gebouwd naar ontwerp van A. A. J. Margry (een van de ijverigste leerlingen van Cuypers) en J. M. Snickers. Opvallend aan deze kerk is vooral de westpartij, een door twee traptorens geflankeerd, omhoogstrevend bouwlichaam dat even boven het kerkdak nogal abrupt overgaat in een slanke hoge spits. De kerk bevat een zeer uitgebreide inventaris. Het hoofdaltaar en de beide zijaltaren zijn door de architect en zijn helper Snickers ontworpen. De communiebanken van Italiaans marmer komen uit het bekende atelier van J. Maas in Haarlem. Het doopvont is vervaardigd door C. de Roeper uit Hoorn, het hek voor de doopkapel door J. Sombroek. Een Bonifatiusraam boven het altaar is (net als de andere abisramen) van de hand van de firma Nicolas uit Roermond. Van 1904 tot 1913 werden door Jan Dunselman de kruiswegstaties vervaardigd. In 1923 werd de preekstoel gemaakt door Hans Mengelberg uit Utrecht. De apostel Johannes heeft de trekken van pastoor Zwart, de bouwpastoor van de kerk. Het orgel is veel ouder dan de kerk. Het komt nog uit de schuilkerk en is gebouwd in

1786 door de Oostenrijkse orgelbouwer Johannes Mitterreither die in Nederland werkte.

Wederwaardigheden

Het kerkelijk leven ging opgewekt zijn gang. Men vierde in 1935 het 150-jarig bestaan van de parochie. In 1940 werd op last van de bezetter de klok gevorderd. In 1943 werd door een pesterij van een N.S.B. burgemeester de pastorie voor één dag in beslag genomen. De hele inventaris moest heen en terug naar het nabijgelegen zusterklooster gebracht worden. Op 12 februari 1945 was er een razzia door de bezetters in de Oostzijde-buurt. Er waren verzetsactiviteiten vanuit de pastorie gesignaleerd. De pastoor en kapelaan Geels werden streng verhoord, maar degene om wie het ging (kapelaan Duyvestijn) had zich met zijn kornuiten onder de vloer verborgen en werd niet gevonden. Wel werden 90 mensen gearresteerd en afgevoerd naar Duitsland.

Na de oorlog kwamen er nog veel gebrandschilderde ramen bij uit de ateliers van Bogtman uit Haarlem en Van Oppenray uit Amsterdam. In jaren '60 van de vorige eeuw leidde de Volendamse pastoor Steur de parochie. In 1975 kwam pastoor De Haan en werden de banden met het bedrijfsapostolaat aangehaald: pastoor De Haan was bedrijfsaalmoezenier. Vanaf 1985 leidt pastoor A. F. M. Goedhart de parochie en zijn er banden met het ziekenapostolaat ontstaan. Kortom: de hartenklop van de samenleving wordt hier gevoeld. ■

Hein Jan van Ogtrop, Haarlem

Afbeeldingen

- 1 Ontwerp van de kerk met de eigenaardige torenpartij.
- 2 Interieur met hoofdaltaar.

Gebruik is gemaakt van het boekje 'Van Papenpad tot Oostzijde' van Th. Kuyt en G. Bart. Over de complete inventaris zijn gegevens te vinden in het bulletin van de Stichting Oud Hollandse Kerken herfst 1999.

We staan inmiddels al stevig in 2010 en de jaarlijkse actie Kerkbalans is weer van start gegaan. De kerk doet weer een beroep op u om uw eigen kerkgemeenschap te steunen. Veel kerken hebben het moeilijk en kunnen niet zonder financiële steun. Het woord crisis wordt te pas en te onpas gebruikt. Het is pas echt crisis als er geen crisis meer is. We worden even flink wakker geschud. Door de ontwikkelingen in de maatschappij van de laatste jaren leek het ook wel dat de bomen tot in de hemel groeiden. Wij weten nu beter! Bomen komen niet in de hemel. Daar mogen wij hier van genieten. Dat moeten wij dan ook doen.

De Aktie Kerkbalans is er voor u en voor ons allen samen, voor de toekomst van het kerkelijk leven in de buurt, op je eigen plek. De Kerk is altijd van blijvende waarde.

De jaarlijkse Wereldgebedsdag is dit jaar op vrijdag 5 maart 2010 en wordt georganiseerd door christenvrouwen, die door gebed en actie invloed willen uitoefenen op hun omgeving. Het gebed gaat de wereld rond. Het thema is "Alles wat adem heeft" en is voorbereid door vrouwen uit Kameroen. De Wereldgebedsdag heeft een lange traditie. In 1887 riepen de Amerikaanse vrouwen op tot een gebedsdag in hun land. Deze oproep is uitgegroeid tot een gebedsdag in ongeveer 170 landen. Sinds 1929 doet Nederland ook mee.

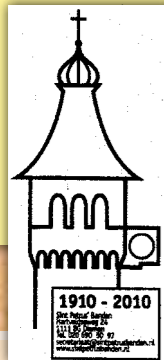
Het infoblad Voortvarend van de **St. Augustinusparochie** te **Vijfhuizen** heeft een nieuwe rubriek toegevoegd "Op bezoek bij..." Een bestuurslid gaat de komende tijd de verschillende werkgroepen interviewen en doet daarvan verslag in het parochieblad.

In **Nieuws rond de Toren** meldt de **parochie Sint Petrus' Banden te Diemen** dat er ter gelegenheid

van haar eeuwfeest een nieuw eigentijds logo is ontworpen. Het logo staat op de eeuwfeestkalender 2010, op het briefpapier, op de vieringboekjes, op de website. Het logo laat de markante toren van de kerk zien met daarin duidelijke jaartallen van 1910 - 2010. Bovendien is in de tekening van de logo de toren open van onder, waardoor hij open staat voor iedereen om deel te nemen aan de kerk. Voor de oplettende kijker klopt er iets niet met de werkelijkheid, namelijk het kruis op de kroon. Het kruis staat in werkelijkheid een halve slag gedraaid. Dan zou het kruis echter niet zichtbaar zijn op het logo.

Om de te organiseren activiteiten te bekostigen is deze Eeuwfeestkalender uitgegeven. Op de kalender is aan de hand van foto's te zien hoe Diemen in de honderd jaar is veranderd. Op 14 februari wordt het eeuwfeest geopend met een plechtige Eucharistieviering van mgr. J. van Burgsteden en pastor A. Tönis.

Van Onderop

door Eleonora Hoekstra-Ros

De **parochie H. Dionysius te Heerhugowaard** heeft een actieve leesgroep die eenmaal per twee weken bij elkaar komt op de pastorie. In de leesgroep worden boeken gelezen die door de deelnemers worden ingebracht. Het zijn boeken die helpen om bij geloof, twijfel, etc. met elkaar in gesprek te gaan en om de diepe levensvragen die aan de orde komen met elkaar te bespreken.

In **De Mantel**, het **parochieblad van St. Martinus te Zwaag** staat dat de literatuurkring in een ongedwongen sfeer in de winteravonden bij elkaar komt om over bekende schrijvers te praten.

Parochiebladen worden soms voor meer gebruikt dan om enkel parochievieringen en kerkelijk nieuws mee te delen. In **de Schalmei**, het **parochieblad van en voor de R.-K. parochie-gemeenschap Onze Lieve**

Schalmei

Vrouw Visitatie te 't Zand N.H. stond een opmerkelijke oproep. Twee fietsers van de Noordzee Fietsroute uit Oostenrijk hadden na de overnachting op een voor hen onbekend gastvrij adres een trouwing in de richel van het raam laten liggen. Zij wisten geen adres. Wel dat het echtpaar resp. 73 en 76 jaar oud was, vijf kinderen had en dat de vrouw zeven zussen en zes broers had.

De pastoor ging met deze mail naar een medebestuurder en zij wist snel te peilen waar de familie overnacht had. De trouwing is inmiddels verzonden. De fietser kon de ring van 38 jaar huwelijk moeilijk missen!

In het parochieblad van **R.-K. Parochie St. Eloy te Beverwijk** staat dat het een oud gebruik is om bij het begin van het nieuwe jaar de zegen te vragen voor je woning. In het buitenland zie je soms boven de deur met krijt staan C + M + B met een jaartal. Het zijn de eerste letters van de drie koningen, die het Kerstkind kwamen eren. Het zijn ook de eerste letters van de Latijnse spreuk Christus Mansionem Benedicat: Christus zegene dit huis.

De 100 jarige **Bonifatiuskerk te Spanbroek** staat met een glas-in-loodraam van Jezus geboorte op een decemberzegel ter waarde van € 0,34. De postzegels waren bestemd voor de kerstpost en werden per vel van tien stuks a € 4,00 verkocht. De winst van € 0,60 kwam ten goede aan de Bonifatiuskerk.

Eerder werden succesvol jubileumzegels in het najaar uitgegeven door de stuurgroep.

De katholieke basisschool Het Kofschip verzorgt in het **parochieblad de Brug** van de **St. Urbanus te Ouderkerk aan de Amstel**, één pagina over het wel en wee van de school. Het team schrijft over de voortgang en over leuke en bijzondere schoolbelevissen en laat de parochi-

de brug

parochieblad st. urbanus ouderkerk aan de amstel

Parochianen van de **O.L.Vrouw Geboorte te Halfweg** kunnen in ieder **parochieblad van Rond Onze Toren** de wandelingen en avonturen volgen van de wandelgroep Raad van Kerken Halfweg - Zwanenburg. Steeds staat er een verslag in van de route met haar dagetappe (± 16 km) die de groep op de eerste zaterdag van de maand aflegt. De wandelactiviteiten zijn enige jaren geleden opgezet door een oud-pastoor, die de stilte en de rust van de wandeling als een grote waarde ervoer en graag wilde doorgeven.

17 februari is het Aswoensdag, het begin van de vasten, de veertigdagentijd. De tijd voor Pasen is vanouds een periode om ons te ontzien van veel spijs en drank.

De vastentijd als periode van loslaten

Het woord 'vasten' is oorspronkelijk een vroege vertaling van het Latijnse observare, 'je in acht nemen'. Dat woord geeft beter weer waar het om gaat in de periode van voorbereiding op Verlossing. De tijd voorafgaand aan Pasen, voor de lente komt en de natuur begint op te bloeien, is ook de tijd dat er weinig te eten is. De meeste vruchten van het land zijn verorberd, de wintervoorraad is op. Je moet je wel ontzien om te overleven, dus komt een periode van ontzegging goed van pas!

Dit 'pas op de plaats maken' is dus een natuurlijk gegeven, maar vasten kan meer zijn. Behalve jezelf ontzien op het gebied van eten en drinken, kun je ook minder gebruiken. Minder autorijden bijvoorbeeld of minder radio luisteren en tv- kijken, minder vlees eten, alcohol en koffiedrinken en natuurlijk ophouden met roken, ja gewoon minder verslaving, minder van alles. Dat is geen vasten, dat is *loslaten!* Wij mensen zijn zover van de natuur af komen te

staan dat er zelfs spraken is van een milieucrisis. Er wordt meer weggegooid dan zinvol gebruikt. Niets wordt er bijvoorbeeld nog gerepareerd. Wij zijn slechts rentmeesters op deze planeet en we hebben de zorgplicht voor hen die na ons komen. Moet er niet ook voor ons nageslacht Redding mogelijk zijn? De vastentijd zou een periode van loslaten kunnen zijn van wat we teveel hebben. Zou dat geen goede voorbereiding zijn op Verlossing?

De Voorloper

Johannes de Doper had voor weinig gekozen, veel had hij losgelaten. Hij leidde een boetvaardig leven dat hij zichzelf had opgelegd. Zo staat het geschreven in het evangelie. Johannes de Doper was een woestijnbewoner en boeteprediker, een getuige van het Licht, de Messias Jezus Christus die hij doopte. En waarvan hij zei "Hij die na mij komt, is krachtiger dat ik". Johannes ging Jezus voor en wordt daarom de Voorloper genoemd. Hij was een wegbereider en had een voorbeeldfunctie in het loslaten.

Op de houtsnede uit de Balkan uit de 16de eeuw zien we Johannes de Doper met vleugels afgebeeld, naar de betekenis van zijn naam: 'God genadig', engelachtig, met een bodestaf in zijn hand. Hij is in gesprek met Christus, die hem vanuit een hemelse segment toespreekt. In zijn linkerhand houdt hij een boekrol met de tekst "Hij moet groter worden en ik kleiner", doelend op Jezus die hij gedoopt had. Daarvoor ligt op een schotel zijn afgehakte hoofd, waar de dochter van Herodes Antipas om had gevraagd. Het leven van zo'n toegewijde voorloper is moeilijk na te volgen, toch zijn er velen geweest, zoals monniken die vanuit het Heilige Land Europa kerstenden. Kunnen wij in deze veertigdagentijd net als Johannes van het vele dat wij bezitten iets loslaten? ■

Thom Breukel

■■■■■■ Icoonschilderen

Vijf woensdagen in de vastentijd icoonschilderen in de Benedictushof, in de tuin van de abdij van Egmond. Ook voor mensen die daar geen ervaring mee hebben! Te beginnen op Aswoensdag 17 februari 2010, 10 uur, daarna 24 februari, 10, 17 en 24 maart. De schilderwijze is Russisch. Het is *géén* cursus, wel worden er aanwijzingen gegeven over de Russische schilderwijze. Een met krijt geprepareerde plank, de voorbeeldtekening, pigmenten, eigeel en penselen zijn aanwezig. Dit alles is bij de prijs inbegrepen. Meenemen: schort, eten en drinken. Op de vijf woensdagen werken wij in het ritme van de monniken, in STILTE!. Opgeven via th.breukel@chello.nl, telefoon 020-6762685.

■■■■■■ "Lazarus?"

Het dekenaat Amsterdam, de ABG parochie uit Amsterdam Oost-Watergraafsmere en de Regenboog Groep nodigen u uit voor de nieuwste en bijzondere theatervoorstelling van de Joseph Wresinski Cultuur Stichting.

De voorstelling heet **"Lazarus?"** en wordt op woensdag 17 en donderdag 18 februari gespeeld in de Muiderkerk, Linnaeusstraat 37 in Amsterdam. **"Lazarus"** wordt onder andere gespeeld door voormalig daklozen en gaat over hun leven van eenzaamheid, verlies en gemis. Maar ook over liefde en de moed om op te staan.

De voorstelling is gemaakt voor mensen die open staan voor het leven van een groep bijzondere mensen. Voor mensen die met hen werken. Voor vrijwilligers. Voor daklozen zelf. Iedereen is welkom. De voorstelling kan een inspiratiebron zijn om te proberen samen een betere samenleving te maken. Na afloop is er een nagesprek met de theatergroep.

Data: 17 en 18 februari 2010; 19.30 uur: kerk open voor koffie of thee; 20.00 uur: aanvang voorstelling; locatie: Muiderkerk, Linnaeusstraat 37, Amsterdam. Vrij entree. Vrije donatie na afloop.

■■■■■■ Boek over Albert de Klerk

Binnenkort verschijnt er een nieuw Nederlandstalig boek over Albert de Klerk. Dr. Gerard Sarsom de heeft Frans Lutters uit Roermond benaderd om de eindredactie van deze uitgave te verzorgen, inclusief het vertalen uit het Duits van het biografisch deel van zijn proefschrift. Dochter Brigit de Klerk heeft het leven van haar vader in beeld gebracht met veel foto's uit het familiearchief en dat van anderen. Dr Gerard Sars belicht opnieuw en speciaal voor dit boek de betekenis van Albert de Klerk als improvisator op het orgel. Tenslotte heeft Lourens Stuifbergen, oud-student van Albert de Klerk, een lijst met composities van Albert de Klerk samengesteld. Het boek

bestaat uit vijf delen en bevat iets meer dan 200 pagina's. Kosten: € 20,00, exclusief verzendkosten (€ 7,95). Het boek kan in Haarlem en in Roermond op een later aan te geven adres worden afgehaald of het kan worden opgestuurd. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Frans Lutters, Maasboulevard 37 6041 IX Roermond, of mailen naar franslutters@hetnet.nl

■■■■■■ Pauselijke onderscheiding

Op zaterdag 4 juli 2009 kreeg de heer Léon van Deenen de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice op gespeld door de rector van de kerk van de H. Franciscus Xaverius -de Krijtberg te Amsterdam- door rector Tjeerd Jansen SJ. De heer Leonardus van Deenen, geboren op 14 februari 1923 te 's-Gravenhage, is een zeer lange tijd een trouwe vrijwilliger in de Krijtberg.

■■■■■■ IN PASSIONE DOMINI

Als voorbereiding op de lijdenstijd worden binnenkort drie bijzondere passieconcerten gehouden waarin *Het lijdensverhaal volgens Johannes* in een toonzetting van Jan Valkestijn en een aantal drie- tot zesstemmige lijdensmotetten van Noord- en Zuid-Nederlandse componisten uit de Renaissance zullen worden uitgevoerd. Uitvoerenden zijn het internationaal bezette instrumentaal ensemble 'Rabaskadol' onder leiding van Fritz Heller, het 'William Byrd vocaal ensemble' onder leiding van Nico van der Meel, die tevens als solist optreedt samen met Marcel Moester, Paul Sanders en Saskia van de Wel. Het orgel wordt bespeeld door Bernard Bartelink. De concerten vinden plaats op

- vrijdag 26 febr. 20.15 uur in de St.Josephkerk, Jansstraat 41 te Haarlem
- zaterdag 27 febr. 20.15 uur in de St.Nicolaaskerk, Prins Hendrikkade 73 te Amsterdam
- zondag 28 febr. 15.00 uur in de Sacramentskerk, Zandberglaan 58 te Breda

De toegang tot deze concerten is gratis, na afloop is er een deurcollecte. Deze maand zal bij Aliud een cd uitkomen met de titel 'In Passione Domini' waarop de genoemde werken te beluisteren zijn. Deze cd zal in de volgende Samen Kerk uitgebreid worden besproken.

Als jongen vond ik Aswoensdag, de eerste dag van de Vastentijd, nu Veertigdagentijd, een heel spannende dag. Met de hele school gingen we onder schooltijd naar de kerk, waar we allemaal het askruisje op ons voorhoofd getekend kregen. Het werd een wedstrijd om die as zo lang mogelijk te laten zitten. Sommigen kwamen de volgende dag nog met die veeg op hun voorhoofd naar school. Om te winnen hadden ze de wasbeurt maar overgeslagen.

Veertig dagen vol van wachten!

Waar komt die gewoonte om je op Aswoensdag met as te laten tekenen vandaan? Christenen namen het bestrooien met as over van de joden, waar het net als bij alle oude volken een uitdrukking was van rouw en boete. Jezus zelf sprak ook van “in zak en as zitten” als uitdrukking van bekering, ommekeer (Matteus 11, 21 en Lucas 10, 13). Die zak verwijst naar de gewoonte om je dan te kleden in zeer oude of gescheurde kleren. Hoe leuk het ook was om opzichtig met as op je voorhoofd rond te lopen: daar gaat het niet om! We horen het in de lezingen van Aswoensdag. De profeet Joël roept ons toe (2, 12 – 18): *Keer u om naar Mij – de Heer – met heel uw hart, vastend, wenend en rouwend. Scheur uw hart en niet uw kleren!* Oftewel: laat je hart spreken, word een mens die een goed hart heeft! Ook Jezus moest niets hebben van uiterlijke schijn. Hij zegt: *als je vast, zalf dan je hoofd en was je gezicht, opdat het bij de mensen niet opvalt dat je vast, maar wel bij je Vader die in het verborgene is* (Matteus 6, 17 – 18). In hetzelfde hoofdstuk verbindt Jezus het geven van aalmoezen oftewel: het doen van gerechtigheid, bidden en vasten met elkaar. Op deze drie activiteiten komt het aan als je je wilt bekeren, als je wilt terugkeren tot God de Heer.

Trek of honger?

Vast, ween en rouw als je je wilt bekeren! roept Joël ons toe. Onze aard is niet die van oosterlingen die hun emoties dikwijls met veel misbaar uiten. Dus wenen en rouwen? Ach, laat maar. Vasten dan, maar wat is dat eigenlijk? Natuurlijk had ook ik vroeger in de vastentijd een vastentrommeltje. De opgespaarde kleverige inhoud haalde overigens

nooit Paaszaterdag. En wat viel er te vasten in die naoorlogse jaren? De meeste mensen hadden het niet breed. Naast de vrijdag waren er dikwijls meer vleesloze dagen. Later, tijdens acties in de Veertigdagentijd, in het bijzonder in de Goede Week, heb ik wel meegedaan aan dagen op water en brood uit solidariteit met de Derde Wereld. Het is mij nooit goed bevallen. Ik kreeg altijd vreselijke hoofdpijn en had hevige honger. “Trek”, hoor ik nu mijn moeder zaliger zeggen, “want als je de hongerwinter niet had meegemaakt, wist je immers niet wat honger was”, zei ze altijd. Een ervaringsdeskundige op het gebied van vasten ben ik dus niet.

Als je de bijbel bestudeert, kom je er achter dat het grondmotief van het vasten in de eerste plaats religieus is en niet onmiddellijk ascetisch, dat wil zeggen: afzien van genot en aardse goederen. Aardse goederen worden in de bijbel niet als slecht beschouwd, maar als gaven van God, waarvan je dus ruimhartig uitdeelt. De fundamentele zin van het vasten in de Schrift is het zich kleinmaken, het buigen voor God, het erkennen van zijn overstijgende grootheid. Daar werd ik eens duidelijk op gewezen. De vrouw die mij in de viering van Aswoensdag het askruisje gaf, was erg klein. Ik moest diep buigen. Ik moest bijna door mijn knieën alsof ik moest bekennen: “Ook al denk je soms dat je heel wat bent, als je je tot God wilt bekeren moet je door de knieën gaan! Ook jij bent een mens met falen en fouten.” Ik voelde mij broos en klein. Maar na het tekenen met as mocht ik weer met opgeheven hoofd naar mijn plaats terugkeren. Alsof mij zo duidelijk werd gemaakt: ondanks je kleinheid mag je er toch zijn. God is er ook voor jou! Ik werd er door

Mart Kempers: Matteus 6,19 – 21: Verzamel geen schatten op aarde, waar mot of houtworm ze aantast en waar dieven inbreken om ze te stelen. Maar verzamel schatten in de hemel, waar mot noch houtworm ze aantasten en waar geen dieven inbreken om ze te stelen. Want waar je schat is, daar zal ook je hart zijn!

geraakt. Opnieuw onderstreept de profeet Joël deze ervaring met zijn woorden (2, 13): *want de Heer is genadig en barmhartig, toegevend en vol liefde!*

Officieel kennen we nog maar twee vastendagen: Aswoensdag en Goede Vrijdag. Bovendien zijn velen daarvan gedispenseerd, want iedereen van zestig jaar en ouder hoeft niet te vasten. Ook mensen die jonger zijn en afhankelijk van de zo succesrijke voedselbanken vallen er natuurlijk buiten. Om van de miljarden armen in de Derde Wereld maar te zwijgen. Iedere dag is voor hen immers een vastendag. De Vastentijd heeft nu de wat kleurloze benaming gekregen van Veertigdagentijd, maar het is een boete – en bezinningstijd gebleven. Toch wil ik het woord vasten niet kwijt. Vasten betekent voor mij: je bezinnen op wat je beheerst, wat je bezet, waarmee je altijd zo druk bezig bent. Wat je los moet laten, omdat het je afhoudt van wat werkelijk belangrijk in dit leven is. Om dat door te krijgen moet je je inderdaad diep buigen naar de aarde, zoals ik moest

doen om het askruisje te ontvangen. Om zo te ontdekken wie waar dan ook aan de grond zit. Om vervolgens op te staan en blijmoedig en vrijmoedig aalmoezen te geven oftewel gerechtigheid te doen. Om te bidden, je tot God te keren, om in Zijn Woorden die de Schrift ons aanreikt te horen wat ons te doen staat. Het wordt ons op Aswoensdag aangezegd en voorgedaan door Messias Jezus. Hij vraagt ons om bekering en daarom zing ik op die dag als eerste stap op weg naar Pasen uit mijn Veertigdagentielied:

Veertig dagen vol van wachten, hopen, uitzien naar het licht als een zoektocht naar nieuw leven, speurend naar een vergezicht. Zal de nieuwe morgen komen, wordt ons toekomst toegedicht?

Keer je om, kies voor het leven, weet van Gods barmhartigheid, al zijn liefde en genade roept om jouw gerechtigheid. Jezus, Stem van alzo hoge, gaat ons voor in deze tijd!

Ko Schuurmans

KERK GEMEENTE 2010

19-20 maart 2010
Jaarbeurs Utrecht

Landelijke beurs voor alle kerken en parochies in Nederland!

Kerkenwerk is zo belangrijk dat het een eigen beurs verdient.
Voor alle kerkelijk werkers, vrijwilliger of beroeps, op elk terrein.

Met vele praktische workshops, debatten met bekende politici en kerkelijke personen en meer dan honderd stands.

Kerkstoelen • jeugdwerk • hulpverlening • administratie onderhoud • restauratie • pastoraat • diaconaat kaarsen • liturgisch textiel • geluidinstallaties verzekeringen • reizen • beamers • kerkelijke kunst etc.

Enkele reacties van bezoekers op de eerste editie in 2009:
"Mooie, professionele beurs, complimenten!"
"Heel handig! We hebben verschillende nuttige gesprekken gehad en afspraken gemaakt."

Bezoek onze website voor het laatste nieuws over de beurs.

www.kerkengemeente.org

Kerk & Gemeente 2009 • Postbus 95 • 3780 BB Voorthuizen
T 0342 47 32 51 • E info@kerkengemeente.org

Lourdes
BEDEVAARTEN

Reizen per trein, bus of vliegtuig

Sinds 1921 ondervinden Lourdes bedevaartgangers uit geheel Nederland onze deskundigheid en betrokkenheid.

In onze nieuwe brochure bieden wij bedevaarten aan naar o.a.:

- Rome
- Banneux
- Polen
- Ierland

De gratis brochure kunt u aanvragen via onze website:
www.bedevoarten.com

of via onderstaand adres:
Stichting Organisatie Limburgse Bedevaarten
Raadhuisplein 1
6226 GN Maastricht
tel. 043 - 321 57 15
info@bedevaarten.com

'n beetje crypto

Horizontaal

1 lente in Engeland geeft heel wat deining 7 een nog pittig streepje 8 hier draait het allemaal om 10 jammer voor iemand die pas één les Nederlands heeft gehad 11 Samen Kerk 12 kortom een pingpongvereniging 14 zo noemt een Volendammer Heilo 16 dit insect is er heilig van overtuigd 18 alternatief 19 kort in de (Franse) stad 20 dat is héél sterk! 21 dit meisje en deze jongen sluiten een vruchtbare vriendschap 23 alle scribenten van Samen Kerk vechten hier regelmatig tegen

Verticaal

1 Serviesgoed voor slordige eters? 2 heel kort bij de kerk van Rome 3 protesteert met klassieke toorn in Dublin 4 hiermee kan de manicure het gladjes laten verlopen 5 afgevaardigde landen 6 handelswaar voor een koek & zopie 9 niet erg soepel 11 van daaruit kun je ook schieten 13 controlerend geneesheer 15 om 's nachts je haar in te kammen? 17 dit is zo makkelijk; als je het niet weet, ben je het! 21 zo begint een stotteraar aan het alfabet 22 een half glaasje frisdrank, een nootje en een ja-woord; wat wil je nog meer?

1		2	3	4	5		6
		7					
8	9		10				11
12		13		14	15		
16			17				
18			19				20
		21			22		
23							

Prijswinnaars november 2009

C.M. Borsboom, Kortenhoef
Familie Imming, Assendelft
M. Limmen - Hoogzaad, Purmerend

Oplossing opsturen naar het redactiesecretariaat
Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem

Bouwadvies Groot Holland

Zelfstandig onderdeel van de Monumentenwacht Noord-Holland. Wij zijn gespecialiseerd in:

- Aan- en verkoopkeuringen
- Meerjaren onderhoudsplannen
- Adviezen over vergunningen en subsidies
- Kostenramingen en begrotingen
- Begeleiding, toezicht en opleveringskeuringen
- Bestekken en werkschrijvingen

T: 075 6474586 F: 075 6474593
info@bouwadviesgroot holland.nl

Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 379, 1520 AJ Wormerveer

Monumentenwacht Noord-Holland

Bouwkundige inspecties en adviezen aan particulieren, ondernemingen, stichtingen en overheden over monumentale gebouwen in Noord-Holland

- Beoordeling van offertes en prijsopgaven
- Bereikbaarheids- en veiligheidsplannen

info@monumentenwacht noord holland.nl
www.monumentenwacht noord holland.nl

T: 075 6474586
F: 075 6474593
Veerdijk 32, 1531 MS Wormer
Postbus 79, 1520 AB Wormerveer

V	E	R	L	E	N	G	D
O	•	L	E	D	A	•	A
L	•	P	•	E	I	•	E
E	I	E	R	K	O	E	K
N	A	U	W	•	S	L	A
D	•	S	E	T	•	T	P
A	•	A	R	E	S	•	E
M	A	F	K	E	T	E	L

Oplossing november 2009

Psycholoog Anton van der Geld wijst de weg in deze woelige tijd

Voor mij ligt een praktisch en inspirerend boek, *Je leven is van jou*, dat de weg opent naar het ontdekken van de dagelijkse en diepere zin van je leven. Het is een warm levensboek, dat inzicht geeft in jezelf en in de ander, én dat beschrijft hoe je de zin in je werk en in je leven kunt ontdekken.

De auteur, prof. Anton van der Geld, maakt duidelijk dat je het leven als een geschenk ontvangen hebt en dat je daarom de roeping hebt ook jezelf te ontwikkelen. Hiervoor biedt hij een concreet stappenplan. Hij brengt zijn klare en inspirerende visie, dat een nieuwe tijd zich aandient en dat het roer duidelijk om moet. Hij opent daarmee voor de moderne man en vrouw een eigentijds perspectief op een andere manier van leven en werken. Dat is tevens de weg om met begrip en respect met anderen om te gaan, als basis voor een betere samenleving.

Van der Geld geniet vooral bekendheid als hoogleraar-directeur van het BeNeLux-Universitair Centrum dat nu 20 jaar bestaat. Dit Centrum zet zich in voor de bevordering van de cultuur en de humaniteit binnen de Benelux-landen. Dit doet het voornamelijk door het verzorgen van leergangen voor leidinggevenden in de gezondheidszorg en bij justitie, politie en krijgsmacht. Daarnaast heeft Van der Geld een praktijk als psycholoog.

Vanuit zijn ervaring als hoogleraar en psycholoog heeft hij zeven boeken gepubliceerd. Het laatste was bij uitgeverij Lannoo *Balans in ons leven?*, dat veel aandacht trok. In zijn nieuwe boek *Je leven is van jou* borduurt hij daarop door. Hij laat zien dat zelfkennis, succes en geluk voor iemands balans onmisbaar zijn.

Elk hoofdstuk sluit hij af door een interview met een bekende Nederlander of Vlaming, zoals premier Balkenende, de gewezen premier van België Verhofstadt, minister Van der Hoeven, Pieter van Vollenhoven en de nu enigszins omstreden Vlaamse seksuologe Goedele Liekens. Overigens spreekt de laatste zich in dit boek genuanceerder uit over religie dan op andere plaatsen. De Tilburgse emeritus-hoogleraar in de theologie, prof. Dr. Luchsius Smits ofmcap, voorziet het boek van een uitgebreid nawoord, waarin hij deze publicatie karakteriseert als "een verrassend en veelzijdig boek voor ieders leven". Het boek is in een heel toegankelijke stijl geschreven. Van der Geld onderbouwt zijn betoog met veel voorbeelden uit de praktijk. Dit boek is bestemd voor een breed publiek en wordt gedragen door een spirituele onderstroom. Een mooi voorbeeld is, hoe hij het verhaal vertelt over 'Franciscus in gesprek met broeder wolf'. Hij noemt met name de franciscaanse spiritualiteit belangrijk voor onze omgang met de schepping. Prof. Smits concludeert terecht dat er voor ons eigen taalgebied eindelijk een gids is gekomen om jezelf, de ander en de schepping diepgaand te leren kennen. Aan zo'n betrouwbare en inspirerende levensgids bestaat bij iedereen veel behoefte.

drs. Hans de Jong

Prof. Anton van der Geld, *Je leven is van jou – goed omgaan met jezelf, je relaties en je werk*, Davidsfonds, 2009. ISBN 978.90.5826.594.4, € 19,95.

Uit het dagboek van een Drugspastor

Ricus Dullaert is behalve antiquair en beëdigd iconen taxateur ook de eerste drugspastor van Amsterdam geweest. Over die tijd van 1990 tot 2000 schreef hij een kostelijk boek dat leest als een roman. Veel lastige portretten, die al eerder op unieke wijze de belangstelling trokken, krijgen in dit boek de aandacht. Eind jaren tachtig begon de aidsepidemie haar onbarmhartige opmars onder de druggebruikers. Amsterdam telde ruim zeventuizend gebruikers, waarvan er velen met naam en toenaam in het boek worden genoemd en die uiteindelijk op St. Barbara hun rustplaats vonden. Maar ook de bedevaarten naar Lourdes met hiv-positieve druggebruikers worden erin beschreven. Heel de scene, de eigen 'cultuur' van deze mensen, wordt beeldend weergegeven. Voor wie zijn hart wil ophalen over hoe het toen was, en de 'binnenkant' van Amsterdam nog eens wil opsnuiven, is dit boek met een aanrader.

Th. B.

Ricus Dullaert, *Memoires van de Nederlands eerste Drugspastor*, Uitgeverij De Graaff, ISBN 978-90-77024-33-1, € 16,50

Kerkenbouw bisdom Haarlem-Amsterdam belicht in uniek naslagwerk

Bij gelegenheid van het 450-jarig bestaan van het bisdom verscheen begin deze maand jubileumboek met als titel: "Hij wil bij ons wonen", geschreven door de plebaan van de kathedraal, Hein Jan van Ogtrop. Het biedt een uniek overzicht van de bouwgeschiedenis, maar ook van de geschiedenis van ons gewest, vanaf de vroege middeleeuwen tot vandaag.

Ofschoon de katholieken in het bisdom Haarlem-Amsterdam geen enkele kerk bezitten die uit de Middeleeuwen stamt, en ze na de Reformatie gedwongen waren in schuil- en schuurkerken de eredienst te vieren, mag het erfgoed dat nadien – dat wil zeggen vanaf de vroege negentiende eeuw tot vandaag – is opgebouwd, rijk en veelzijdig heten.

Het boek is opgebouwd uit hoofdstukken, die de belangrijkste architecten/stromingen tot onderwerp hebben.

De katholieken in onze streken zijn met recht trots op die erfenis. Zoals de Bisschop het in het voorwoord schrijft: "Een overzicht van de geschiedenis van de kerkenbouw in ons bisdom laat allereerst zien welke offers onze ouders gebracht hebben om hun geloof te kunnen vieren. En welke schoonheid ze in die bedehuizen hebben gelegd."

In de afgelopen jaren bezocht pastoor/plebaan Hein-Jan van Ogtrop een zeventigtal kerken en beschreef ze in de rubriek Kerkengek in Samen Kerk. De reacties waren niet alleen talrijk, maar ook zeer enthousiast. Met grote liefde voor het detail heeft de plebaan zijn verhalen samengesteld en er treffende illustraties bij gezocht. Wie houdt van de kerk en van haar schoonheid mag dit boek niet missen!

Wim Peeters

Dit kostbare naslagwerk, in oblong-formaat (liggend), telt 184 pagina's en zo'n tweehonderdvijftig illustraties, meest in kleur. Het kost € 29,95 excl. verzendkosten.

Voor parochiebesturen: dit boek kan de attentie zijn die u eigenlijk al lang aan een trouwe medewerk(st)ers of vrijwillig(st)ers had willen geven. Parochies die er tien of meer bestellen betalen € 25,- per exemplaar. De oplage is beperkt, dus is het zaak om snel te beslissen en te bestellen.

Het boek is te bestellen bij Bisdom Haarlem postbus 1053 2001 BB Haarlem Tnv. Dhr. J. Keuss O.v.v. "Kerkengek" E-mailadres jkeuss@bisdomhaarlem.nl U ontvangt een acceptgiro en na overmaking wordt de bestelling thuis bezorgd.

Koran en schoonheid

Soms beleef je door een ontmoeting met een ander, de schoonheid van je eigen taal als het ware opnieuw. Dat heb ik met Kader Abdola, de uit Iran afkomstige schrijver die Nederlands spreekt alsof hij een gedicht declameert. Hij was onlangs als één van de kunstenaars uitgenodigd op het Vaticaan, om over de relatie tussen geloof en kunst mee te denken, terecht! Zijn prachtige boek *Het huis van de moskee*, vertelt over de pelgrimage naar Mekka. Ook al ziet Abdolah zichzelf niet als orthodoxe moslim, hij is van de islam doordrenkt. Hij is dan ook de aangewezen persoon om de Koran, met respect, toegankelijk te maken! Een en ander is smaakvol uitgegeven bij De Geus in 2008, samen met een biografie van Mohammed. Dat het om een vertaling voor Nederlanders gaat, is duidelijk: kleine plaatjes van klompjes, wolken, koeien, tulpen en windmolens dienen als markeringen.

Laten we eens bezien hoe hij dat heeft gedaan: ik heb bij twee bekende soera's het Arabisch er eens bij gepakt. Abdolah begint met de Sura "de bloedklonter", waar de engel Gabriel aan Mohammed verschijnt. Nu staat die in de traditionele Koran ergens achterin (96), maar zoals bekend staan de Sura's niet in chronologische volgorde. Het begint als volgt:
*Mohammed! Lees voor!
Lees voor in de naam van Allah de Schepper.
Geschapen heeft Hij de mens uit een enkele gesloten druppel bloed.
Lees voor!*

In een latere tekst antwoordt Mohammed op dit bevel: "Ik kan niet!" Dit is dan ook de beroemde Sura waaruit de islam afleidt dat Mohammed niet kon lezen. Dat is echter de vraag: Mohammed zegt wel in latere bronnen: "Ik kan niet", maar bedoelt hij daarmee:

"Ik kan niet lezen?" Of: "Ik kan niet reciteren?" Dat kan ook zijn omdat hij (vergelijk Jeremia en Mozes) de boodschap van God niet aankan. Nu staat in het Arabisch de naam van Mohammed hier niet genoemd. Kritische Korangleerden hebben dan ook geprobeerd om deze Sura heel anders te interpreteren: "Roep de naam van God aan die jou heeft geschapen". Het zou een oproep tot gebed zijn, afkomstig uit Syrisch-christelijk milieu! Het is zonder meer een feit dat veel in de islam verwant is aan Oosters christendom, maar de trend bij sommige geleerden om de Koran geheel daaruit te verklaren, is geforceerd. Wel is duidelijk dat Abdolah vrijelijk hier en daar wat toevoegt, in dit geval de naam van Mohammed.

Opmerkelijk is dat Abdolah ook vrijelijk weglaat: in de langste Sura "de koe" (2) ontbreken grote stukken tekst. Het lijkt erop dat Abdolah de meest dreigende stukken van hellevuur en vernietiging heeft weggelaten. Maar ook ontbreekt het hele verhaal van de schepping van Adam en de engelen die daartegen protesteren. Iblis (diabolos, de duivel) weigert en verleidt vervolgens het mensenpaar. Waarom liet Abdolah dit verhaal, dat joden, christenen en moslims verbindt, weg? Natuurlijk komt het meerder malen voor, maar die herhaling is op zich al onmisbaar. Dan is er de intrigerende passage in de Koran (2:113) "de joden zeggen: de christenen zijn niet oprecht, en de christenen zeggen: "de joden zijn niet oprecht". Terwijl ze allebei hetzelfde boek lezen. God zal over ze oordelen na hun dood". Tot zover akkoord met Abdolah. Maar dan vertaalt hij: "*Er zijn geen grotere misdadigers dan degenen die in de moskeeën vernielen en de naam van Allah daar niet laten horen*". Dat is wel erg moslim-chauvinistisch vertaald! Zeker als men de penibele

situatie van christenen en kerken (en joden en synagogen) in sommige Arabische landen bedenkt. Ik suggereer, mede vertaler Leemhuis volgend, een andere vertaling zodat die als waarschuwing ook aan moslims kan worden gelezen: Mas(djida = bedehuizen, niet alleen moskeeën, Allah = God: "*Er zijn geen grotere misdadigers dan zij die verhinderen dat in de bedehuizen Gods naam wordt vermeld en die proberen ze te verwoesten*". De Koran die óók de moslimfundamentalisten waarschuwt! Het kan zo gelezen worden en ik nodig Abdolah uit dit in een volgende druk te wijzigen. Maar wat overweegt bij Abdolah is een grote liefde voor de Koran.

*In de naam van Allah
Hij is lief
Hij geeft
Hij vergeeft, zo geeft Abdolah het intro van elke Sura ontwapenend naïef weer. En mooi is als hij zegt: "zij die geloven in het geheim". Dat zijn natuurlijk de gelovigen die in het verborgene bidden, zoals de Bergrede zegt, en er geen demonstratie van maken. Maar ook geloven zij in het geheim .. van God.*

Marcel Poorthuis
Faculteit Katholieke Theologie

Wij lieten Kader Abdolah de recensie lezen. Dit antwoordde hij:
*Ik dank de heer Poorthuis voor zijn nauwkeurige recensie.
het antwoord op zijn vragen wordt langer dan zijn eigen recensie.
Zijn aanduidingen zijn niet correct en zijn uitleg niet compleet.
Vertel de heer Poorthuis dat ik in een openbare lezing in zijn gemeente, zijn vragen zal beantwoorden.
Maar mooi dat hij de boeken met liefde behandeld heeft.*

Impulsdag: Geestkracht ontvangen en doorgeven

Mgr. Punt: "Reik mensen weer het grote perspectief aan."

Ontvangen en doorgeven; naar binnen en naar buiten; in verbinding met jezelf en de ander. Daar draaide het om op de Impulsdag die het jongerenpastoraat en de catecheten op zaterdag 23 januari jl. in de Mozes en Aäronkerk in Amsterdam organiseerden voor pastores, begeleiders en vrijwilligers in Catechese en/of Jongerenpastoraat.

De honderd en twintig bezoekers hebben niet alleen over dit thema gehoord, maar zijn er ook actief mee aan de slag gegaan. In een programma met twee rondes met lange workshops en twee rondes met presentaties kon ieder zijn eigen route kiezen en bij elkaar sprokkelen wat hij of zij zocht. De workshops rond de

spellenzaal, het 'Warmlopen voor je geloof' en het Labyrint nodigden uit om geloofsverdieping bij jezelf en de uitwisseling met de ander ter plekke te doen. De workshops over Boete en verzoening met kinderen, Kerk en stage, hoe bereik je jongeren, werken met film, CaFE boden werkvormen en ervaringen die ingezet kunnen worden om de catechese ook telkens te vernieuwen.

Laat u niet ontmoedigen

De openingswoorden van Mgr. Punt dienden allen ter bemoediging. Hij vertelde over zijn eigen ervaringen met de weg naar binnen, en hoe de leegte die hij aantrof hem op weg had gezet. Hij wees ons ook de weg naar buiten, naar de mensen en de maatschappij. Zijn ervaring is dat er in de maatschappij veel vragen zijn, veel verlangen naar authentiek geloven, en dat het belangrijk is om naar de mensen, de scholen, de kinderen toe te gaan en te getuigen van ons geloof. "Wij moeten mensen weer het grote perspectief aanreiken" aldus Mgr. Punt tegen de aanwezigen. [...] "Laat u niet ontmoedigen. We zaaien, maar oogsten niet altijd. Alles wat u doet is ontzettend van waarde".

Van binnenuit

Wat een vreugde was er in de vele gesprekken in de workshops en tussendoor, in de onderlinge ontmoetingen. Toen aan het einde de vraag werd gesteld wat mensen ontvangen hadden en wat ze door wilden geven bleek dat we in onze Kerk heel veel waardevols hebben dat alleen maar ter sprake gebracht hoeft te worden door enthousiaste mensen die van binnen uit weten waar ze over spreken. Dat is inspirerend en geeft energie om je te blijven in zetten voor de catechese en de jongeren.

Voor meer informatie:
www.jongbisdomhaarlem.nl en
www.steenindevijver.nl

De jaarlijkse Europese Taizé-ontmoeting van jongeren zal eind december 2010 in Rotterdam worden gehouden. Dat heeft de organisatie vandaag bekend gemaakt in de Poolse stad Poznan, waar het oecumenische evenement dit keer plaatsvond.

Taizé in Poznan

De 33ste Europese ontmoeting zal plaatsvinden van 28 december 2010 t/m 1 januari 2011. Het voorlopige programma is bekend gemaakt op www.taizeinederland.nl, waar ook meer informatie te vinden is over het bezoek van de broeders aan Nederland in maart en april van dit jaar.

De ontmoeting in Poznan (Polen) rond de afgelopen jaarwisseling, is een bijzondere ervaring geweest voor degenen die erbij waren. Lees over de bijzondere sfeer die de landelijke verantwoordelijke van het katholieke jongerenwerk daar heeft ervaren, Marc Bollerman, op www.jongkatholiek.nl

Nieuwe website over missiewerk

In het missionair centrum in Heiloo woont een kleine gemeenschap zusters, beter bekend als de blauwe zusters uit Heiloo. Over de hele wereld zijn de zusters actief in zogenoemde 'missies'. De zusters bieden jongeren de kans om via hun gemeenschap een lange of korte tijd naar het buitenland te gaan en mee te werken in deze missies. Ook is het de bedoeling om ieder jaar missiereizen te organiseren, zodat tieners, jongeren en volwassenen ook in groepsverband de mogelijkheid krijgen om naar het buitenland te gaan en zichzelf in te zetten voor de medemens. Op de nieuwe website www.op-missie.com wordt verteld over het missiewerk van de blauwe zusters en ook over de missiereizen die worden georganiseerd. Een aanrader voor iedereen die erover denkt om een periode naar het buitenland te gaan!

Pelgrimstocht naar Santiago de Compostela

Denk je erover om mee te gaan naar de Wereldjongerendagen in Madrid in 2011, maar ken je geen andere jongeren die heengaan? Kom dan deze zomer meewandelen naar Santiago de Compostela!

Van woensdag 11 tot en met zaterdag 21 augustus 2010 organiseert het Jongerenpastoraat een pelgrimstocht voor jongeren (16-30 jaar) naar deze bijzondere plaats. Kernwoorden: wandelen (gemiddeld 20 km per dag), avontuur, ontmoeting, afzien, groeien in geloof en samen zijn met andere jongeren. De reis staat onder leiding van Jeroen de Wit (seminarist). Ben je geïnteresseerd om mee te gaan? Stuur dan een mail naar info@jongbisdomhaarlem.nl Kosten van deze reis zijn 450 euro inclusief vervoer, overnachtingen en eenvoudige maaltijden. Je kunt je opgeven tot eind april 2010, maar de reis kan eerder vol zijn, want het aantal plaatsen is beperkt (maximaal 30 personen).

agenda

13 maart

SpringEvent in Beverwijk
(www.springevent.nl)

20 maart

Stille Omgang in Amsterdam
(www.stille-omgang.nl/jongeren)

28 maart

WereldjongerenDAG in Almere Stad
(www.jongbisdomhaarlem.nl)

10 april

Bavodag in Haarlem
(www.bavodag.nl)

12 mei

Nachttocht naar Heiloo
(www.nachttocht.nl)

22 mei

Diocesane vormselviering in Heiloo
(www.jongbisdomhaarlem.nl)

Bekijk voor nieuws en overige info onze website: www.jongbisdomhaarlem.nl

Contactgegevens:
Jongerenpastoraat bisdom Haarlem-Amsterdam
 Kruisweg 63
 2011 LB Haarlem
 [t] 023 511 26 35
 [e] info@jongbisdomhaarlem.nl

Naar Taizé met dekenaat Alkmaar

In 2008 is een groep uit dekenaat Alkmaar enthousiast teruggekomen vanuit Taizé, daarom opnieuw een reis waaraan ook jij kunt deelnemen! De komende reis is van 10 t/m 18 juli 2010 voor jongeren van 15 t/m 29 jaar uit dekenaat Alkmaar, en wordt georganiseerd door het Jongerenpastoraat van dekenaat Alkmaar. Jongeren van buiten het dekenaat Alkmaar kunnen mee als er plaatsen over zijn. Kijk voor meer informatie op de mooie website www.taizereisdekenaataalkmaar.nl!

"Ben jij er in 2010 bij?"

Diocesane vormselviering

Ook dit jaar is het weer mogelijk om samen met veel andere tieners, jongeren en (jong)volwassenen in een mooie, grootse gebedsviering het sacrament van het Vormsel te ontvangen. Dat zal zijn om 15 uur in de grote kapel van het heiligdom van Onze Lieve Vrouwe ter Nood in Heiloo. Meer informatie kan opgevraagd worden bij het Jongerenpastoraat van ons bisdom. Ga naar www.jongbisdomhaarlem.nl of bel op woensdagen naar 023-5112635.

Stille Omgang

Op 20 maart 2010 vindt het jongerenprogramma van de Stille Omgang plaats. "Where to go?" Jongeren vanaf 14 jaar zijn welkom vanaf 20 uur in de Mozes en Aaronkerk aan het Waterlooplein in Amsterdam. Voor meer informatie en het aanvragen van flyers & posters: www.stille-omgang.nl/jongeren en info@jongbisdomhaarlem.nl

Inkomsten kerken via actie Kerkbalans blijven gelijk

Kerkelijke bijdrage sociale en culturele activiteiten minimaal 400 miljoen euro

St-Vincentiusparochie Volendam wint Kerkbalans-award 2010

De Sint Vincentiusparochie in Volendam heeft de jaarlijkse Kerkbalans-award 2010 gewonnen. Dat werd op 13 januari in Utrecht bekendgemaakt tijdens de startbijeenkomst van de jaarlijkse actie "Kerkbalans" in Utrecht. Sinds enkele jaren kunnen personen maar ook commissies, werkgroepen en anderen voorgedragen worden voor de Kerkbalans-award. Dit is een prijs voor hen die zich op een opvallende, effectieve, resultaat oplevende manier hebben ingezet voor de plaatselijke kerk en dan met name op het gebied van geld- en fondsenwerving. Met deze prijs beoogt de Interdiocesane Commissie Geldwerving vernieuwingen rond de actie Kerkbalans te stimuleren en verder uit te bouwen. De prijswinnaars en de meestal daaraan gekoppelde projecten kunnen als voorbeeld dienen voor al diegenen die ook met Kerkbalans dan wel andere activiteiten bezig zijn

om gelden te werven voor de plaatselijke gemeente of parochie. In haar rapport zegt de jury:

"In de Sint Vincentiusparochie in Volendam zijn op het gebied van geldwerving twee organisaties werkzaam: comité kerkbalans en de Stichting VAIOM. Zij werken beide voor hetzelfde doel en een flink aantal medewerkers werken in beide organisaties.

De titel van Kerkbalans "De kerk is van blijvende waarde" is in Volendam al vanaf 1994 goed begrepen. De actie Kerkbalans van 2008 gaf dan ook een aanzienlijk stijgende lijn te zien. Maar die opbrengst is en was al jaren lang niet voldoende om de Sint Vincentiuskerk in Volendam in voldoende mate te onderhouden. Er was eind tachtiger jaren zelfs sprake van zeer ernstig achterstallig onderhoud. Daarom is gezocht naar een oplossing om de kerk (het kerkgebouw) als nog van blijvende waarde te laten zijn.

Want zonder kerkgebouw wordt het moeilijk om kerk te zijn.

Er is in 1994 een actie restauratie Sint Vincentiuskerk gestart en daarnaast werd de Stichting VAIOM opgericht, in feite het comité van de doeners, de werkers die aan de slag moesten. Het comité is aan de slag gegaan in 1994 met de slogan 'twee miljoen, samen doen' "

De inkomsten over 2009 van de kerken die meedoen aan de actie Kerkbalans blijven grotendeels gelijk aan die van het voorgaande jaar. De uitgaven nemen toe, vooral door steeds hogere uitgaven aan gebouwen. Voor het eerst is ook de waarde van de sociale en culturele activiteiten van de plaatselijke gemeenten en parochies berekend. De maatschappelijke bijdrage van deze activiteiten aan de Nederlandse samenleving door de plaatselijke kerkgemeenschappen kan jaarlijks worden gesteld op minimaal 400 miljoen euro.

PCI's Zuidelijk Kennemerland schenken 8000 euro aan Fonds Urgente Noden

De PCI's -Parochiële Caritasinstellingen - van de regio's Delta, Klaverblad en Haarlem hebben een bedrag van ruim achtduizend euro geschonken aan het Fonds Urgente Noden in Haarlem.

"U steunt mensen die acuut in nood zijn. Uw werk is onmisbaar. Ik hoop dat u in het collecteschema komt". Met die voor insiders niet mis te verstane woorden dankte de hulpbisschop, mgr. J. van Burgsteden S.S.S., vrijdagmiddag tijdens een bijeenkomst op de plebanie in Haarlem het Fonds voor Urgente

Noden. De hulpbisschop sprak tijdens de overhandiging van een cheque van ruim achtduizend euro, het bedrag dat tijdens de diaconale zondag door de PCI's van de regio's Delta, Klaverblad en Haarlem- Kust was opgehaald.

In de persoon van mevrouw Niny van Oerle, voorzitter van het Fonds, werd de cheque in ontvangst genomen. Het Fonds Urgente Noden, in de zomer van 2007 opgericht, stelt zich ten doel om de weg van de acute nood naar de snelle hulp zo kort mogelijk te laten zijn.

Mgr. Van Burgsteden overhandigt de cheque van € 8190 aan een zichtbaar gelukkige mevrouw Niny van Oerle.

Paaskaarsen

A Vis en Brood B Lam Gods C Gevlochten Kruis

Paaskaarsen
Huispaaskaarsen
Altaarkaarsen
Huwelijkskaarsen
Doopkaarsen
Noveenkaarsen
Devotiekaarsen
Devotielichten
Godslampolie
Miswijn
Hosties
Wierook/Briketten
Kandelaars
Geschenkartikelen
Banieren

Bestel nu uw Paaskaars!
Keuze uit 3 prachtige reliëfs

PASEN
4 & 5 april
2010

**Kaarsenfabriek
PAPÔT en VAN MOORSEL b.v.**

Nieuwenhuizenweg 15 • 2314 XP LEIDEN (Industrieterrein Roomburg)
Tel. 071 - 301 02 84 / 301 02 25 • Fax 071 - 301 23 03
E-mail info@papot.nl • Internet www.papot.nl

Priester worden?

DE TILTENBERG
Grootseminarie
St. Willibrord

**Kom naar het
oriëntatieweekend
op De Tiltenberg!**
13-14 maart 2010

**Denk je weleens over
priester-woorden?**

Ben je er niet zeker van welke weg God voor jou heeft bestemd? Ben je je aan het oriënteren? Wil je het leven op een seminarie weleens meemaken en ervaren hoe dat op je overkomt? Je bent van harte welkom bij het oriëntatie-weekend in het Grootseminarie op De Tiltenberg in Vogelenzang! Het weekend begint op zaterdagmiddag om 15.00 uur en duurt tot zondagavond 18.00 uur. Je kunt in het seminarie overnachten.
Kosten: vrijwillige bijdrage.
Opgave: bij rector J. Hendriks:
rector@tiltenberg.org tel. 0252-345 345

Zilkerduinweg 375 telefoon 0252 345 345
2114 AM Vogelenzang www.tiltenberg.org

Vreker
Begraafplaatservice BV

De Hout 47, 1607 HB Hem Tel: 0228-544484 / Fax: 0228-544651
Email: info@begraafplaatservice.nl

Gespecialiseerd in alles op de begraafplaats:

- * GRAFDELVEN
- * OP EN HERBEGRAVEN
- * RENOVATIE
- * GROENVOORZIENING
- * RUIJEN VAN GRAVEN
- * KNEKELPUTTEN
- * UITBREIDING
- * PADVERHARDINGEN

www.begraafplaatservice.nl

UITVAARTVERZORGING
A. DE JONG

sinds 1966 een vertrouwd gezicht voor een uitvaart vanuit het bisdom

persoonlijke begeleiding vanuit een familiebedrijf

Alle persoonlijke en rituele wensen zijn mogelijk.

voor vrijblijvende inlichtingen: tel.: (020) 676 1337
Clostraat 42, 1077 KJ Amsterdam, dejong@uitvaart.nl
www.amsterdamuitvaart.nl

lid van de NUVU uitvaartverzekeringen

Onbekende geschiedenis (38)

Dhr. Jan Nielen uit Den Helder is al enkele jaren aan het schrijven over zijn tante Anna Johanna Nooij. Zij werd geboren te Wormer op 10 juli 1917 en overleed te Groenlo op 25 juni 1991. Annie Nooij ging op jonge leeftijd naar het Xaverius-klooster van de Ursulinen van Weltevreden in Halfweg. Het Moederhuis van deze op zichzelf staande Congregatie van Ursulinen, die in 1940 toetrad tot de Romeinse Orde, stond in Batavia. Het klooster in Halfweg was een studiehuis voor de kloosters in Indië en noviciaat voor de roepingen in Nederland. De vorming van nieuwe zusters bestond uit een half jaar postulaat, twee jaar noviciaat en vijf jaar junioraat. Na tien professionele jaren was er nogmaals een jaar van religieuze en culturele vorming: het zogenaamde "derde jaar" in Rome. Hier was ook het Generaal Bestuur van de Congregatie gevestigd. De foto links is vermoedelijk genomen op 19 december 1937 bij het Xaverius-klooster te Halfweg. Zuster Annie Nooij, beter bekend onder haar kloosternaam Zr. Laurentia, staat in het midden ('v'). Op de tweede foto staat zij geheel rechts. Het studiehuis werd in 1947 verplaatst van Halfweg naar Driebergen en mogelijk is daar deze foto genomen.

De vraag is nu wie zijn de andere personen op beide foto's? Heeft u een idee? Stuur uw reactie dan naar: Redactie Samen Kerk, t.a.v. dhr. Floor Twisk (archivaris), Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. Per e-mail kan ook via: ftwisk@bisdomhaarlem.nl

Onbekende geschiedenis (37)

De door dhr. W.M. Duijvelshoff ingezonden foto van een kerkelijke plechtigheid heeft een tweetal reacties opgeleverd. De eerste kwam van dhr. Theo Lankhorst, die opmerkte dat de geestelijk links op de foto waarschijnlijk een frater of een broeder zou zijn. Hij was in zijn jeugd in Haarlem op school geweest en herkende de kleding van de Congregatie van de Broeders van de Onbevleete Ontvangenis van de H. Maagd Maria. Een naam kon hij helaas niet geven. Deze kwam wel naar boven in de tweede reactie, heel verrassend van de persoon zelf, van de nu 79-jarige Lex Weiler. Hij is Broeder van de Congregatie FIC (Fractrum Immaculatae Conceptiones), beter bekend onder naam "Broeder van Maastricht". Hij werd geprofest in 1951 en is tot 1984 in het onderwijs werkzaam geweest. Volgens hem zou de foto genomen kunnen zijn in Maastricht of Schiedam. Behalve zichzelf heeft hij geen andere personen op de foto herkend.

P.S. Heeft ook u een onbekende foto van een kerkelijke gebeurtenis of een priester, en wilt u er meer van te weten zien te komen, dan kunt u deze opsturen naar de redactie van Samen Kerk, Postbus 1053, 2001 BB Haarlem. De foto ontvangt u zo spoedig mogelijk weer retour.

